

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การผลิตไอศกรีมเนื้ออ่อนจากน้ำนมธัญชาติ

Production of Cereals Milk Soft Serve Ice Cream

โดย

นางสาวพัชรมณี

เนตรสุวรรณ

นางสาวนุชนาฏ

เลียงอำนาจ

นายณัฐชญา

ขจรทศพล

เสนอ

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร)

ปีการศึกษา 2548

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร

เรื่อง

การผลิตไอศกรีม เนื้ออ่อนจากนํ้านมธัญชาติ

Production of Cereals Milk Soft Serve Ice Cream

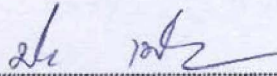
นามผู้วิจัย นางสาวพัชรมณี เนตรสุวรรณ

นางสาวนุชนาฏ เลี้ยงอำนาจ

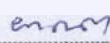
นายณัฐชญา ขจรทศพล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

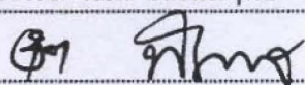
ประธานกรรมการและที่ปรึกษา

( )
อาจารย์ประภาพรรณ เพ็ชรชอบ

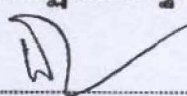
กรรมการ

( )
อาจารย์ผาณิต งามสัมฤทธิ์

กรรมการ

( )
อาจารย์อุษา พันธุธิดำ

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมรับรองแล้ว

( )
อาจารย์พิทักษ์พงศ์ ป้อมปราณี

คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

วันที่ ๗ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

พัชรมณี เนตรสุวรรณ นุชนาฏ เลี้ยงอำนวย และณัฐชญา ขจรทศพล 2548 : การผลิตไอศกรีม
เนื้ออ่อนจากนํ้านมธัญชาติ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
การอาหาร) โปรแกรมวิทยาศาสตรและเทคโนโลยีการอาหาร ปรธานกรรมการและ
ที่ปรึกษา : อาจารย์ประภาพรรณ เพียรชอบ, วท.ม. (เทคโนโลยีทางอาหาร):52 หน้า

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการผลิตผลิตภัณฑ์ไอศกรีมเนื้ออ่อน ที่ผลิตจาก
นํ้านมธัญชาติ 3 ชนิด คือ นํ้านมถั่วเหลือง นํ้ามวงคำ นํ้านมข้าวโพด มี 3 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 คือ ศึกษา
ปริมาณสารให้ความคงตัวที่เหมาะสม (กัวร์กัม) 3 ระดับ คือ ร้อยละ 0.2 0.3 และ 0.4 ขั้นที่ 2 ศึกษาเวลา
ที่ใช้ในการโฮโมจิไนซ์ 3 ระดับ คือ ที่เวลา 2 4 และ 6 นาที run 3 ศึกษาผลของปริมาณของแข็ง
ทั้งหมด ที่ใช้ในการผลิตไอศกรีมเนื้ออ่อน แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ปริมาณของแข็งทั้งหมดช่วงร้อยละ
21-30 31-40 และ 41-50 จากนั้นนำมาประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส โดยการให้คะแนนแบบ
a point hedonic scale test โดยใช้ผู้ทดสอบจำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาโปรแกรมวิทยาศาสตรและเทคโนโลยี
การอาหาร ชั้นปีที่ 3 แล้วนำมาวิเคราะห์คุณภาพทางกายภาพ ทางเคมี คำนวณปริมาณ
พลังงานที่ได้รับในการบริโภคไอศกรีม และต้นทุนในการผลิตไอศกรีม

จากการศึกษาพบว่า ไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตจากนํ้านมถั่วเหลือง นํ้านมข้าวโพด และนํ้าม
วงคำ ใช้ปริมาณกัวร์กัมที่เหมาะสมกับนํ้ามทั้ง 3 ชนิด คือ ร้อยละ 0.4 เวลาในการโฮโมจิไนซ์ที่
เหมาะสมกับนํ้ามทั้ง 3 ชนิด คือ 6 นาที ส่วนร้อยละของปริมาณของแข็งทั้งหมดที่เหมาะสม กับนํ้าม
ทั้ง 3 ชนิดอยู่ในช่วงร้อยละ 21-30 ด้านองค์ประกอบทางเคมีไอศกรีมเนื้ออ่อนมีองค์ประกอบทางเคมี
คือ โปรตีน ไขมัน คาร์โบไฮเดรต เส้นใยเต้า และ ความชื้น พบว่าไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตจากนํ้าม
ถั่วเหลืองมีร้อยละขององค์ประกอบทางเคมีดังนี้ 2.50 5.10 12.30 0 1.10 และ 79 ตามลำดับ ไอศกรีม
เนื้ออ่อนที่ผลิตจากนํ้ามวงคำร้อยละขององค์ประกอบทางเคมีดังนี้ 3.40 6.30 9.30 0 1.00 และ 80
ตามลำดับ ไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตจากนํ้านมข้าวโพดร้อยละขององค์ประกอบทางเคมีดังนี้ 4.20 8.40
4.20 0 1.20 และ 82 ตามลำดับ ความหวานที่เหมาะสมกับนํ้ามทั้ง 3 ชนิด คือ 18 องศาบริกซ์ ในด้าน
พลังงานที่ได้รับจากการบริโภคไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตจากนํ้านมถั่วเหลือง นํ้ามวงคำ และ นํ้าม
ข้าวโพด เท่ากับ 1.05 1.07 และ 1.09 กิโลแคลอรีต่อกรัม ตามลำดับ สำหรับต้นทุนในการผลิตต่อแท่ง
พบว่าไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตจากนํ้านมถั่วเหลือง นํ้ามวงคำ และนํ้านมข้าวโพด มีค่าเท่ากับ 2.36
2.37 และ 2.25 บาท ตามลำดับ

พัชรมณี นุชนาฏ ณัฐชญา
ลายมือชื่อนักศึกษา

26 106 7 10.1.2549.
ลายมือชื่อประธานกรรมการและที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบคุณ อาจารย์ประภาพรณ เพียรชอบ กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจตลอดจนตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาพิเศษฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ ขอขอบคุณ อาจารย์ผาณิต งามสัมฤทธิ์ และ อาจารย์อุษา พันฤทธิ์คำ ที่ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาในเรื่องเอกสารและข้อมูลในการทำปัญหาพิเศษ ขอขอบคุณ อาจารย์สุธรรมมา พิสุทธิโสภณ และ คุณบริพันธ์ คงเผ่า ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาในเรื่องการผลิตเอกสารเป็นผลสำเร็จ และขอขอบคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ได้มอบทุนสำหรับการทำให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณคณาจารย์โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารทุกท่าน ที่กรุณาอบรมสั่งสอนระหว่างการศึกษา และขอขอบคุณ โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารที่อำนวยความสะดวกด้านสถานที่ และเครื่องมือในการทำวิจัยและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และน้อง ๆ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเสมอมา

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และทุก ๆ ท่านที่ให้คำแนะนำ ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจที่ดีตลอดมาจนกระทั่งปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

พัชรมณี เนตรสุวรรณ
นุชนาฏ เลี้ยงอำนาจ
ณัฐชญา ขจรทศพล
15 กุมภาพันธ์ 2549

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ค
บทที่ 1 บทนำ	
วัตถุประสงค์ การวิจัย	2
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	3
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	14
บทที่ 4 ผลและวิจารณ์ผลการวิจัย	20
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๓7
บรรณานุกรม	29
ภาคผนวก	31
ภาคผนวก ก	32
ภาคผนวก ข	35
ภาคผนวก ค	48
ภาคผนวก ง	48
ภาคผนวก จ	50
ประวัติผู้วิจัย	52

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางคุณค่าทางโภชนาการของน้ำมันธัญชาติส่วนที่กินได้ 100	3
2	ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิและเวลาของวิธีการพาสเจอร์ไรซ์แบบต่าง ๆ	12
3	คะแนนการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตจากน้ำมันถั่วเหลืองที่ใช้สารให้ความคงตัวในปริมาณต่าง ๆ	20
4	คะแนนการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตจากน้ำมันงาดำที่ใช้สารให้ความคงตัวในปริมาณต่าง ๆ	21
5	คะแนนการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตจากน้ำมันข้าวโพดที่ใช้สารให้ความคงตัวในปริมาณต่าง ๆ	22
6	องค์ประกอบทางเคมี ของไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตจากน้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันงาดำ และน้ำมัน ข้าวโพด โดยคิดเป็นร้อยละ	23
7	ปริมาณความชื้น ปริมาณของแข็งทั้งหมด ความหวาน และปริมาณพลังงานที่ได้รับ ในการ บริโภคไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตจากน้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันงาดำ และน้ำมันข้าวโพด	24
8	การวิเคราะห์คุณภาพทางกายภาพของไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตจากน้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันงาดำ และน้ำมันข้าวโพด	24
9	คะแนนการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสด้านการยอมรับรวมของไอศกรีมเนื้ออ่อน ที่เวลาการปั่นผสมต่าง ๆ	25
10	ต้นทุนในการผลิตไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตจากน้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันงาดำ และน้ำมันข้าวโพดต่อแท่ง	26

สารบัญภาพ

ภาพที่

		หน้า
1	โครงสร้างทางกายภาพของไอศกรีม	5
2	กรรมวิธีการสกัดน้ำมันธัญชาติ	18
3	กรรมวิธีการผลิตไอศกรีมเนื้ออ่อน	19
4	น้ำมันข้าวโพด น้ำมันถั่วเหลือง และน้ำมันงาดำ	43
5	วัตถุดิบในการผลิตไอศกรีม	43
6	การให้ความร้อนส่วนผสม	44
7	การทำให้ส่วนผสมเย็น	44
8	การโฮโมจีไนซ์ส่วนผสมด้วยเครื่องปั่นผสม	45
9	เทส่วนผสมทั้งหมดลงในเครื่องผลิตไอศกรีมเนื้ออ่อน	45
10	การตั้งค่าการทำงานของเครื่องผลิตไอศกรีม	46
11	ผลิตภัณฑ์ไอศกรีมเนื้ออ่อนที่ผลิตได้	46
12	เครื่องวัดคุณภาพทางประสาทสัมผัส	47